

ENCYKLOPEDIA Powszechna.

LISTA WSPÓŁPRACOWNIKÓW

którzy dotychczas przyjęli udział w tém dziele.

Adamowicz Adam Dr.
 Alexandrowicz Jerzy.
 Anczyz Władysław Ludwik.
 Baliński Michał.
 Baranowski Jan.
 Barcz Sadok, Ksiądz.
 Bartoszewicz Adam.
 Bartoszewicz Julian.
 Bentkowski Władysław.
 Berdau Felix.
 Berkiewicz Leopold.
 Beyer Karol.
 Biernacki Cezary.
 Blizinski Józef.
 Bleszczyński Julian.
 Bujnicki Kazimierz.
 Chodźński Adam.
 Chodźko Ignacy.
 Cichocki Tęfil.
 Cybulski Wojciech Dr. filoz.
 Dawid Wincenty.
 Dembowski Teodor.
 Dutkiewicz Walenty.
 Estreicher.
 Felńska Ewa.
 Fisz Zenon.
 Flatau Henryk.
 Funkenstein Antoni.
 Głiszczynski Adam Dr.
 Grajner Józef.
 Gregorowicz Jan Kanty.
 Hubert Leopold.
 Jarochoński Kazimierz.
 Jasiński Jan.
 Jenike Ludwik.
 Jocher Adam.
 Jurkiewicz Karol.
 Kaczkowski Karol Dr.
 Kaczkowski Zygmunt.
 Kuszewski Kazimierz.
 Kirkor Adam.
 Kolberg Oskar.
 Kondratowicz Ludwik.
 Konopacki Szymon.
 Korzeniowski Józef.

Kowalewski Józef.
 Krukowski Rafał.
 Kraszewski Józef Ignacy.
 Kraszewski Kajetan.
 Kremer Józef.
 Kuczyński Stefan Dr.
 Kulesza Jan Dr.
 Lungowski Marcelli Dr.
 Leleweł Joachim.
 Lesser Alexander.
 Lewestam Fr. Henryk.
 Lilpop Karol.
 Lipnicki A., Ksiądz.
 Łubęcki Hieronim.
 Łepkowski Józef.
 Maciejowski Franciszek.
 Majer Józef Dr.
 Mulinowski Fran. Xaw., Ksiądz.
 Marcinkowski Antoni.
 Mączynski Józef.
 Miecznikowski Alexander.
 Mieczynski Adam.
 Mikulski F.
 Morawski Szczesny.
 Morzycki Antoni.
 Mossbach August.
 Nanke Nakęski Adolf.
 Neufeldt Danijel.
 Neugebauer Ludwik Dr.
 Nowakowski Edward.
 Nowakowski Ferdynand.
 Otto Leopold, Pastor.
 Pankiewicz Jan.
 Papłowski Jan.
 Paprocki Emeryk.
 Perkowski Piotr.
 Pęczarski Nikodem.
 Pietrusiński Ludwik.
 Piulewski Szymon.
 Piwarski Jan Felix.
 Pohlen Edward.
 Polujanski Alexander.
 Pracki Józef.
 Prądmowski Adam.
 Prokopowicz Wincenty.

Przytłogowski W., Ksiądz.
 Przysiański Alexander.
 Przysiański Stanisław.
 Puchewicz Alfons.
 Rakowski Xawery Dr.
 Rogalewicz Antoni.
 Rogalski Leon.
 Rogiński Kazimierz.
 Rosen Matyas.
 Rzewuski Paweł, Ksiądz.
 Sawinicz Jan.
 Serwatowski Walerjan, Ksiądz.
 Skimborowicz Hipolit.
 Skłodowski Władysław.
 Skobel Fryderyk Dr.
 Skupniewski Julian.
 Sławianowski Jan Chryzostom.
 Sobieszczyński Fran. Mazymit.
 Sokolowski Leon Dr.
 Strauch F.
 Stypulkowski T.
 Suchecki Henryk.
 Syński Szymon.
 Szaniński Józef.
 Szokalski Wiktor Dr.
 Szulc Wacław, Ksiądz.
 Szył Jochim.
 Szymanowski Michał.
 Szymański Xawery.
 Szyszko Bohusz Michał.
 Taczanowski Władysław.
 Urbaniski W. Dr.
 Walecki Antoni.
 Wężyk Franciszek.
 Widman Karol.
 Wiszniewski Michał.
 Wiszniewski Adam.
 Wójcicki Kazim. Władysław.
 Wolski Ludwik.
 Wrotnowski Antoni.
 Wrzesniowski Wincenty.
 Wyszynski Józef, Ksiądz.
 Zieliński Gustaw.
 Żochowski Felix.

4134
24

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA.

TOM PIĄTY

(C. — Cul.)

Homo sum, humani nil a me alienum esse puto.

TERENCYJUSZ.

Człowiekiem jestem, a wszystko cokolwiek ludzkość
obchodzi, nie powinno mi być obojętném.

WARSZAWA.

Nakład, druk i własność S. Orgelbranda Księgarza i Typografa.

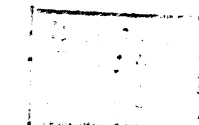
1861.

A

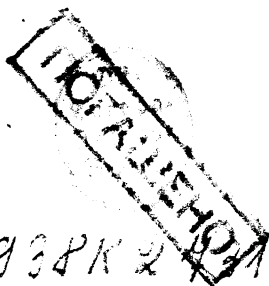
**Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury,
po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.**

w Warszawie dnia 4 (16) Stycznia 1861 roku.

Cenzor, Radca Kollegjalny, Stanisławski.

14493-57

1938K2

C.

Cecil (Wilhelm), lord Burleigh, albo Burghley, minister sekretarz stanu pod panowaniem Edwarda VI i królowej Elżbiety; urodził się w Bourn r. 1520 i poświęcił się nauce prawa i teologii. Ta ostatnia umiejętność zjednała mu łaskę Henryka VIII i posłużyła za wstęp do zawodu politycznego. W czasie małoletności Edwarda VI, książę Somerset, mianowany *protektorem*, wezwał do udziału w administracyi protestantów, a między tymi i Cecil'a, który tak dobrze się sprawił w czasie wojny szkockiej, iż został sekretarzem stanu. Po upadku księcia Somerset (1549), który następnie zginął na rusztowaniu, dostał się i Cecil do więzienia, odzyskał wszakże wolność, a z nią dawny urząd, który mu powrócił książę Northumberland, przewidując, iż będzie mu pomocnym w widokach politycznych. Jakoż po śmierci słabowitego monarchy, książę domagał się, aby Cecil podpisał akt usuwający od tronu Maryję i Elżbietę, siostry Edwarda VI, na korzyść Joanny Gray. Cecil wszakże podpisał się tylko jako świadek; oględność ta ocaliła mu wolność, a może i życie, gdy wstąpiła na tron Maryja. Lecz jako gorliwy protestant, usunął się pod jej panowaniem od służby publicznej, okazując zawsze szczególne przywiązanie do Elżbiety, która też zostawszy królową (1558), nie omieszkła go wezwać na swego ministra sekretarza stanu. Tu odznaczył się nie tak geniuszem politycznym, jak raczej działalnością wielką i rozsądkiem: ugruntował nowy kościół, usilnie pracował nad ustaleniem samowładnej władzy i niczego nie szczędził, aby zawiadnąć Szkocją i uwolnić Elżbietę od Maryi Stuart. Jakoż przy jego zabiegach zgromadzony parlament w 1559 roku, przeważnie był protestancki, zatwierdził więc legalność Elżbiety i mnóstwo uchwalił bilów, mających na celu uregulowanie i utrwalenie kościoła protestanckiego, któremu dodał nowej siły sam Cecil, ustanowiwszy zależność biskupów nie od Rzymu, lecz od korony angielskiej. W takim stanie rzeczy katolicy położyli całą swą nadzieję w królowej Maryi, zaślubionej Franciszkowi II królowi francuzkiemu, uważając ją jedynie za legalną władczynię Anglii. Cecil przedstawił więc Elżbiecie grożące niebezpieczeństwo, jeśli korona szkocka i francuzka na jednej połączone będą głowie, i skłonił ją do traktowania (1560 r.) z protestantami szkockimi i posłania im nawet wojska w pomoc. Konwencyja edinburska uwięczyła politykę Elżbiety i Cecil'a. Gdy Maryja przybyła do Szkocyi, Cecil intrygami swemi sparaliżował jej usiłowania, mające na celu utrzymanie katolicyzmu, czyniąc nieuchronnem starcie się protestantów z katolikami. Po zaszłych w roku 1568 wypadkach w Szkocyi, Maryja schronić się musiała do Anglii. Cecil doradził Elżbiecie, aby